

Jadran film: Novouređeni arhiv s 1660 filmskih vrpca od 1946. do 2004

**JADRAN FILM
HRVATSKI
DRŽAVNI ARHIV
FILMSKA
BAŠTINA VINKO
GRUBIŠIĆ
(SEARCH/JADRAN
FILM HRVATSKI
DRŽAVNI ARHIV
FILMSKA
BAŠTINA VINKO
GRUBIŠIĆ)**

12.08.2023. 8:08

Autor: Miroslav Edvin

Habek

Foto: FAH/Daniel
KASAP

ZAGREB, 12. kolovoza 2023. (Hina) - Obnovom arhiva Jadran filma s 1660 filmskih vrpce od 1946. do 2004. i neprocjenjivim popratnim filmskim gradivom, napokon je počela i obnova najvećeg dijela cjelokupne hrvatske filmske baštine koja bi, prema najavama, uskoro mogla biti dostupna i široj javnosti.

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https%3A%2F%2Fizdvojeno.hina.hr%2Fcontent%2F11389380>)
Novinari Hine prvi su predstavnici medija koji su ušli u zgradu novouređenog arhiva u sklopu kompleksa Jadran filma u zagrebačkoj Dubravi gdje su,

(<https://plus.google.com/share?url=https%3A%2F%2Fizdvojeno.hina.hr%2Fcontent%2F11389380>)
tijekom ove godine, prebačene filmske vrpce i dio pratećeg filmskog materijala – fotografija, plakata, knjiga snimanja i reklamnog materijala većine filmova velikana hrvatske kinematografije, između ostalih, Nikole Tanhofera, Veljka Bulajića, Vatroslava Mimice, Krste Papića, Rajka Grlića,

Zorana Tadića i Antuna Vrdoljaka.

(<https://twitter.com/home?>

(<https://zdravlje.hina.hr>)

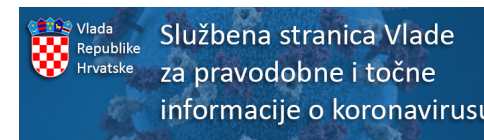
(<https://zelenahrvarska.hina.hr>)

(<https://eu.hina.hr>)

(<https://www.psiholoskapomoc.hr/>)

(<https://www.koronavirus.hr/>)

(<https://www.hina.hr/najave>)

status=https%3A%2F%2Fizdvojeno.hina.hr%2Fcontent%2F11389380

U obnovljenoj zgradi, novom arhivskom prostoru u koji je isključivo Jadran film uložio više desetaka tisuća eura, hrvatska filmska baština sada se čuva u odgovarajućim uvjetima što, kako se u medijima još lani navodilo, dosad nije bio slučaj potkrepljujući to objavom fotografija stotina kutija filmskih vrpce zamotanih u folije i ostavljenih da "kisnu u dvorištu kinematografskog diva u zagrebačkoj Dubravi".

Uz filmske vrpce i 290 dužnih metara popratnog gradiva

Iako je predsjednik uprave Jadran filma Vinko Grubišić isticao kako ti navodi nemaju nikakve veze s istinom jer se radilo isključivo od 90 posto praznih kutija i ostatku od "octenih kopija" (bespovratno uništenih filmskih vrpce), predstavnici hrvatske filmske zajednice ocijenili su odnos uprave Jadran filma prema arhivu "sumrakom hrvatske filmske baštine" te pozivali čak i na državno preuzimanje preostalog gradiva. Intervenirao je i ravnatelj Hrvatskog državnog arhiva (HDA) Dinko Čutura.

"Inspekcija će otići u Jadran film. Ako stvari ne dovedu u red oduzet ćemo im arhivu", kazao je Čutura lani u studenome. S druge strane, njegova pomoćnica Silvija Babić prošle godine kazala je da su zaprimili više prijava protiv Jadran filma vezanih uz arhivsko gradivo. "Naš jedini instrument je prekršajna prijava". kazala je Babić. Potvrdila je i Grubišićeve tvrdnje da su dio materijala ostavljenog u dvorištu Jadran filma bile komercijalne kopije, ali da ih bez dopuštenja Državnog arhiva oni ne bi smjeli ni baciti.

No, nakon toga, prema svemu sudeći, ispod radara ostalih medija, počela je "tiha diplomacija" jer je, nakon provedenog inspekcijskog nadzora HDA u pratnji djelatnika Jadran filma, početkom ove godine bio sastavljen zapisnik

koji otkriva sadržaj cijelog "mitskog" arhiva i napokon stvara pretpostavke za zajednički pristup Jadran filma i HDA u sređivanju hrvatske filmske baštine.

Prema tom zapisniku, danom na uvid Hini, cjelokupno arhivsko gradivo Jadran filma iznosi 1660 filmskih vrpca te oko 290 dužnih metara popratnog filmskog gradiva - plakata, fotografija, knjiga snimanja, reklamnog materijala i poslovne dokumentacije za razdoblje od 1946. do 2019. spremljenih na ukupno 15 paleta.

U spremištima je, pak, pohranjeno audiovizualno gradivo - 1660 filmskih vrpca nastalih djelatnošću Jadran filma od osnivanja 1946, do posljednje filmske produkcije iz 2004. - filma "Duga mračna noć" Antuna Vrdoljaka te materijali filmova drugih producenata (iznimno vrijedne koprodukcije – op.a.) koji su koristili usluge Jadran filma, ističe se u zapisniku.

Dodaje se i kako je ustanovljeno da se među pohranjenim gradivom nalaze nekoliko originalnih negativa filmova koje su njihovi producenti po Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima trebali predati HDA u roku od godine dana od prvog javnog prikazivanja, no to su očito propustili učiniti. 'Neki od tih naslova su: "Ne dao bog većeg zla", "Suša", "Pogorelić", "Pomorka", "Rastanak", "Djeca rastu", "Povelja Ujedinjenih naroda" i "Proljetno putovanje".

'Neprocjenjiva kulturna baština'

U zapisniku se navodi i da su predstavnici Jadran filma pokrenuli proces sustavnog sređivanja gradiva te da će se tu osloniti na pomoć od HDA. Sukladno tome, HDA i Jadran film dogovorili su ugovornu suradnju koju će Jadran film platiti HDA. To uključuje i dolazak ekipe Državnog arhiva u Jadran film i njihovu sustavnu i detaljnu identifikaciju i sređivanje, kako mnogi ističu, neprocjenjive hrvatske kulturne baštine.

Nastavak sređivanja arhiva, ali i opremanje nove zgrade za čuvanje baštine Jadran filma za Hinu je komentirala pomoćnica ravnatelja za arhivsku djelatnost u Hrvatskom državnom arhivu Silvija Babić. "Osobno nisam bila u novouređenom arhivu Jadran filma, no kolege su tijekom posjeta utvrdile da novi, adaptirani objekt u kojem su pohranjene filmske vrpce zadovoljava sve uvjete. Sve se sada pokrenulo konačno u nekom boljem pravcu", kazala je Babić. Dodala je i kako je sada arhivistima veći problem tzv. konvencionalno gradivo - fotografije, knjige snimanja, plakati, reklamni materijal i poslovna dokumentacija Jadran filma.

O nastavku sređivanja arhiva i suradnji s HDA oglasio se i Vinko Grubišić kazavši da su se nakon posjete novouređenom prostoru arhiva Jadran filma, unutar objekta 5, stručne osobe HDA mogle i izravno uvjeriti da ja Jadran film učinio sve što je trebalo i da je arhiv uređen po najvišim standardima.

"Neskromno rečeno - Jadran film raspolaže sada vjerojatno najuređenijim arhivskim prostorom u RH, po najvišim svjetskim standardima, ali i infrastrukturom za digitalizaciju što ćemo tijekom jeseni predstaviti javnosti. Cijelo, veliko ulaganje smo izveli vlastitim sredstvima čime se posebno ponosimo", kazao je Grubišić. Dodaje i da je arhiv u novoj zgradi od prenapregnutog betona, te da je prostor opremljen protupožarnim vratima i stolarijom, negorivim čeličnim policama te zidovima i stropovima obojanim piro stop bojom.

Osim toga, prostor je trajno klimatiziran do 16 stupnjeva, ugrađen je automatski odvlaživač do 38 posto vlage i ventilacija s ugljenim filterima. Povremeno se pali i UV rasvjeta od cca 200 do 400 nm zbog bakterija i

spora, a novouređeni arhiv je i pod permanentnim video nadzorom, alarmom i senzorima za temperaturu i vlagu te vatrodojavom.

Prostor je spojen i na generator u slučaju nestanka struje s autonomijom do 48 sati. Što se tiče protupožarnih aparata postoje dva sistema jedan automatski i pet aparata specificiranih za filmske arhive. Ukratko, arhiva Jadran filma je, po svim parametrima, iznad standarda u RH, uključivo i onih za javne namjene, ističe Grubišić.

Arhiva uskoro dostupna i široj javnosti

S druge strane, osvrnuo se i na priču o praznim kutijama i "očenim kopijama" koje su, kako ističe, lažno prikazane kao filmovi.

"Ta priča bila je zlonamjerno fabricirana iz razloga koji nemaju baš nikakve veze sa zaštitom baštine i došla je iz istih krugova o kojima sam, kada je trebalo i kada nije bilo nimalo oportuno – javno govorio. Rođen sam nekoliko stotina metara od Jadran filma, u njemu sam proveo mladost - od kino kluba Dubrava, sudjelovanja kao dječak glumac od 1979., Akademije dramske umjetnosti do profesionalnog rada - pa je sama ta izmišljena podvala bila za mene i osobna uvreda". Zaključio je da, iako u Jadran filmu više javno ne najavljuju ništa od projekata na kojima rade, da će sada napraviti i iznimku.

"U okviru projekta filmskih večeri u Jadran filmu koje realiziramo u suradnji s profesorima i studentima Akademije likovnih umjetnosti, poseban dio biti će klasična, analogna projekcija filmova na 35 mm projektorima u retro prostorima JF-a. Tome se osobno jako radujem", kazao je Grubišić.

Da bi arhivsko gradivo, a naročito filmovi Jadran filma, uskoro mogli biti predstavljeni i široj javnosti, potvrdio je i savjetnik uprave Jadran filma za razvoj Marinko Brkić-Tot. "Jadran film posljednje dvije godine razvija sustav

upravljanja i gospodarenja digitaliziranim sadržajima koji omogućuje plasman platforme JF koja će biti dostupna online. Predviđeno je više opcija pretplate, ali i benefiti kao što su nikad viđene scene, razgovori s autorima, ulomci scenarija i fotografije sa seta", ističe Brkić-Tot.

Dodaje i kako Jadran film nije samo servis koji omogućuje gledanje filmova i serija nego i sustavno dokumentiran prikaz posljednjih 60 godina snimanja filmova i serija što je, ističe, kuriozitet. Platforma je trenutno u fazi beta testiranja i lansiranje u suradnji s partnerima najavljuje se ove jeseni.

Miroslav Edvin Habek

*Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije

HINA

Hrvatska izvještajna novinska agencija (HINA) javni je medij i jedina nacionalna novinska agencija u Hrvatskoj čiji su korisnici gotovo svi važniji elektronički i tiskani mediji u zemlji. Osim hrvatskih medija, naše vijesti preuzimaju brojne novinske agencije s kojima Hina surađuje (ANSA, AFP, Reuters, APA, STA) te brojni portali u regiji. U Uredništvu Hine radi 95 novinara i fotoreportera koji prate sve važnije događaje u Hrvatskoj i svijetu. U prosjeku dnevno objavimo gotovo 300 vijesti, izvještaja i biltena, te oko 250 fotografija.

The Croatian news agency HINA is public media outlet and the only national news agency in Croatia. Its subscribers are leading electronic and print media in Croatia, including the national broadcaster HRT and leading news portals, daily and weekly newspapers. Apart from Croatian media, HINA's news articles are also used by many news agencies with which HINA cooperates, as well as by many news portals in the region.

O agenciji (<https://www.hina.hr/info/hina>) Impressum
 (<https://www.hina.hr/info/impressum>) Zakon o Hini
 (https://www.hina.hr/Content/Static/HINA_ZAKON.pdf) Katalog informacija
 (<https://www.hina.hr/info/katalog>)

Preplatite se (<info/pretplata>) Oglašavajte (<info/advertise>) Pišite nam (<info/write>)

Javna nabava (<https://www.hina.hr/info/jn2>) Oglasi (<https://www.hina.hr/info/oglas>) Izjava
 o privatnosti (<info/privacy>) Uvjeti korištenja (<info/conditions>)

Poveznice (<https://www.hina.hr/info/poveznice>) Popis korisnika
 (<https://www.hina.hr/info/users>)

Društvene mreže

 VIJESTI
 (<http://www.facebook.com/Hina-Croatian-News-Agency-100914142646958>)

 GOSPODARSTVO
 (<https://www.facebook.com/pages/HINA-Gospodarstvo/371728206315793>)

 NEWS IN ENGLISH
 (<https://www.facebook.com/HINAnews2>)

 NEWS IN ENGLISH
 (https://twitter.com/agencija_hina)

 HINA VIDEO
 (<https://www.youtube.com/channel/UCLK6gVLWoRPRWBBeIjCr>)

 MULTIMEDIJA
 (<https://plus.google.com/u/0/104225718056353684729/posts>)

 HINA ZDRAVLJE
 (<https://www.facebook.com/HINA-Zdravlje-107824718609697>)

 HINA ZELENA HRVATSKA
 (<https://www.facebook.com/HINA-Zelena-Hrvatska-100266819378746/>)

Portali

ZDRAVLJE
 (<http://zdravlje.hina.hr>)

ZELENA
 HRVATSKA
 (<http://zelenahrvatska.h>)

EU
 (<http://eu.hina.hr>)

MOBILE
 (<http://m.hina.hr>)

